

GAZETA TRANSILVANIEI.

Apare în fiecare zi de lucru.

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe an 24 cor., pe 1/2 an 12 cor., pe 1/4 an 6 cor. Pentru România și străinătate pe an 40 franci, pe 1/2 an 20 franci, pe 1/4 an 10 franci. Număr de Duminecă 8 franci pe an.

Redacția,
Tipografia și Administrația:
BRAȘOV, PIAȚA MARE Nr. 30.
Telefon: Nr. 226.

Pentru Braşov cu dusul acasă pe an 24 cor., Fără dus acasă pe an 20 cor. pe 1/2 an 10 cor., pe 1/4 an 5 cor. Un număr 10 bani. Inserate: un șir mic 20 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarif și învolală. — Reclame pe pagina a 3-a un șir 20 bani.

Lux cu democrația.

(vn). »Și eu sunt tot atât de bun aderent al votului universal ca și Iusth» — a răspuns în un ton flegmatic Khuen Héderváry în parlamentul din Budapesta la acuzele ce i-se ridicau, că el n-ar fi prietinel votului universal.

Să ne oprim puțin la această frază spusă așa în trecut și în un ton nepăsător.

Un oarecare ar crede, că aceste câteva cuvinte au fost mai mult inspirația unui moment, care a provocat o semnificativă căscătură de gură în sânul opoziției și care a rupt din gura neîndemânaticului Iusth câteva rupturi de vorbărie fără nici — un fond.

Nimic mai greșit. Cel ce și-ar face o astfel de părere, ar dovedi o prea o puțină înțelegere a „spiritului” politic, de care sunt conduși aceia cari hotărăsc destinele acestei țări de atâta amar de vreme.

Fraza din cestiune e produsul instantaneu dar foarte natural și logic chiar — al mentalității, care nu e numai a unui singur om, ci a unui nesfârșit șirag de indivizi, cari toți la olaltă formează classa a toate hotărâtoare asupra agendelor de stat din această țară. Acest ripost în alte situații i-l ar fi putut face de pildă Iusth tot așa de bine producând aceeași nedumerită căscătură de gură — lui Khuen. Pentru că în caleidoscopul din Budapesta multe minuni se întâmplă, ba în vremea din urmă se face și lux — lux cu democrația. Indivizi, cari în viața lor n-au simțit în sufletul lor necesitatea imperativă a democratismului, astăzi se întrec în a declama lozince democratice și a se învinui reciproc cu lipsa de simțăminte democratice. E într-adevăr co-

mic. Dar un comic de — un grozav colorit. Va produce el pe buze zâmbete, dar în suflet trezește o adevărată furtună, căci cu el se persiflează tot ce mai poate forma chezașia vieții viitoare a milioanei de cetățeni: *democrația sinceră.*

Durere, lui Khuen îi dă mâna să-și bată joc de votul universal, căci el care-și cunoaște așa de bine tovarășii, știe foarte bine, că în ceea ce privește votul universal, în fond nu e nici o deosebire între el și Iusth. Și unul și altul pretind o oarecare supremație, amândoi sunt aderenții unui conservatism, care-și întinde rădăcinile până în spre evul mediu. Și unul și altul nutresc niște gânduri ascunse, înăbușe ceva în sufletul lor, propovăduiesc votul universal numai pentru anumii cetățeni.

De aceea cuvântul lui Iusth n'are răsunet, de aceea în suflute nu arde entuziasmul necesar pentru o idee atotmăntuitoare cum e votul universal. El nu e democratul sincer, el nu e omul pătruns de ideea puternică a înfrățirii rasselor și cuvântul lui nu scormonește patimi, nu aprinde pasiunile omenesti, nu trezește flacăra în suflului nu provoacă porniri neîndurate de gloate entuziaste, cari cu stăruință de fer să pretindă înfăptuirea ideii măntuitoare.

Iusth e sclavul anumitor idei învechite, din cătușele cărora nu e cu putință să scape, căci peste puterea lui de cugetare e atotstăpânitoare mentalitatea unei anumite colectivități de oameni, căreia să-i zicem și rassă, care nu-i îngăduie să simtă, să vorbească și să facă altfel decât cum pretind interesele atavice ale acestei colectivități.

Nu este Iusth omul acestui secol, ci o mărunță rămășiță a unei epoce, când începea să se agite ceva,

să se pretindă ceva, să se protesteze cât de cât împotriva unor regime despotice, să se susție chiar anumite idei. Numai atât.

Și Khuen idem. D-l Iusth ar fi poate chiar mai vajnic decât actualul ministru președinte, căci cum acela dispune de o cultură mai inferioară și de-o fire mai primitivă decât acesta, teamă ni-e că guvernarea lui nu s-ar deosebi de loc de regimul puțin uman al coaliției cea cu Apponyi în proțap.

Iusth e un șovinist în înțelesul adevărat al cuvântului. El dorește supremația rasei maghiare, luptă pentru concentrarea tuturor agendelor publice în mâinile neamului maghiar și acest gând i-a răușit să-l coboare și 'n capul lui Bokányi a tovarășului său de conducere, care într-o adunare socialistă l'a și vestit supușilor săi spunând întocmai ca Bebel despre socialiștii germani, că socialiștii maghiari vor ști să apere cu sângele lor cultura și naționalitatea maghiară.

Khuen e reprezentantul oligarhiei maghiare. În numele acesteia vorbește și luptă el. Dar cine oare n-a observat, că în timpul din urmă interesele rasei maghiare cam concordează sau cel puțin se fac anumite nizuințe ca acele interese să fie aduse în concordanță cu interesele clasei conducătoare? Legi și ordinațiuni pe față ca și secrete justifică evident aceste bănueli și ne facem să credem, ba s'avem chiar nestrămăntată convingere, că întreg neamul maghiar e într-o singură tabără, ori cât de felurite ar fi formele, prin cari se afirmă acest neam, fondul lui este unul și nedespărțit.

Khuen, Iusth și Bokányi ori cât ar vorbi ei de felurit, simt cu toții

într-un singur fel, au cu toții același și un singur ideal.

Din felul lor de a fi, din acest haos de falsități, tot mai mult ne convingem, că ei fac mai mult un riscat lux cu ideile democratice și nu ne vine de loc să credem, că acești domni ar fi deja copti pentru înaltele idei vitale, pe cari le discută cu adevărată pasiune alte neamuri.

Consiliu ministerial. Joi dela oarele 5 până după 7 s'a ținut un consiliu ministerial în Budapesta. Au fost prezenți toți miniștrii, afară de Lukács. S'au rezolvat chestii cerente și s'a discutat instrucția, ce s'a dat exmișilor guvernului spre a trata cu guvernul austriac în chestia importului de carne din Argentina.

Camera. După ședința zgomotoasă de Joi, cu bătăie și tumult uriaș, ieri a fost o ședință mai liniștită. La început camera s'a ocupat, ca de obicei, cu votări nesfârșite, a vorbit apoi la proiect un singur deputat, contele Károlyi József, în numele independenștilor în afară de partide.

Discuția proiectelor de reforme militare progresa cu greu!

Aplanarea conflictului turco-albanez. O telegramă din Cetinje anunță, că a intervenit un deplin acord cu ministrul Turciei în ceea ce privește cele 12 puncte ale amnestiei. Ministrul Turciei a adus la cunoștința șefilor insurgenșilor această știre la Podgorița, fiind față miniștrii de războiu și de interne muntenegreni precum și câțiva generali. Ministrul Turciei a remis apoi unuia din șefii insurgenșilor o copie a concesiunilor semnate de dânsul. Ministrul de interne a comunicat Malisorilor, că voința regelui este ca insurecțiunea să se sfârșească și ca Malisorii să se întoarcă îndată la căminurile lor spre a nu perde fructul concesiunilor obținute și de care trebuie să fie mulțumiți. Cu toate că se află câțiva agitatori străini printre Malisori, se speră că toți se vor înapoia la vetrele lor în foarte scurtă vreme.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

O mireasă fără prejudecăți.

De A. Cehov.

Maxim Kusmici Saljutov era bine făcut, lat în umeri, chipes la arătare. Ai fi putut spune, că e o făptură athletică. Avea o putere strașnică: îndoia o monedă de argint, scotea pomii tineri din rădăcină, ridica cu dinții greutatea mari și susținea, că nu-i nimeni pe pământ care să se poată măsura cu el la luptă. Era curajos și semeț. Când se infuria, toți se umpleau de spaimă și tremurau ca varga. Bărbat ori femeie, când le strângea el mâna, gema și se înroșea de durere. Glasul lui de bariton predomina totul. Un om puternic fără pereche.

Și făptura asta plină de vlagă, avea o foarte mare asemănare cu un guzgan pleoștit, când Maxim Kusmici s'apuca să facă domnișoarei Elena Gavrilovna o declarație de dragoste. Se făcea când alb, când roșu și tremura, când trebuia să rostească cuvintele »vă iubesc«. Puterea lui cea mare nu-i slujea la nimic.

Declarația aceasta de dragoste s'a făcut la patinaj. Elena sbura pe ghiță, ușoară ca o pană; el însă ținându-se după ea, tremura, era par-că vrăjlit și abia putea să șoptească. Li ceteai în față cât suferea. Picioarele lui de altfel așa desprin-

tene și mlădioase, ingenunchiau și se poticeau unul de altul când da să facă vre-o monogramă artistică pe ghiță. Li era teamă de vre-un refuz? Aș nu! Elena Gavrilovna îl iubia și nimic nu aștepta ea mai dornic, decât ca el să-i ceară inima și mâna. Drăgălașa și micuța brunetă, se topea aproape de nerăbdare. El avea vre-o treizeci de ani și rangul lui ca funcționar nu era tocmai așa înalt, și nici parale multe nu prea avea; în schimb însă, era așa de drăguț, așa de cuminte și așa de sprinten! Dansa mai cu seamă, și era un vânător într'un chip deosebit; nu-l întrecea nimeni la călărie. Eșind amândoi odată să se plimbe călare, sărise peste un șanț, care ar fi dat de lucru unui sportsman, pe un cal englezesc de curse.

Trebuia iubit un astfel de om, trebuia!

Și chiar și dânsul știa, că ea îl iubește; era foarte încredințat despre asta.

Il chinuia numai un gând. Gândul ăsta îi se învârtea în creier, îl scotea din sărite, îl făcea să plângă și nu-l lăsa să mănânce, să bea și să doarmă în tihnă. Li învenina viața. În totul dragostei, gândul acesta îi se vâra în cap și bocănea în somn.

»Fii soția mea!« spunea el Elenei Gavrilovna.

»Te iubesc cu patimă, până la nebunie!«

Și în același timp își zicea în sine: »Pot eu oare să-i întind mâna, să-i fiu bărbat? Nu, negreșit, că nu! Dacă ar ști ea din cine mă trage, dacă i-ar povesti cineva trecutul meu, — m'ar palmui! Ah, trecutul ăsta rușinos, nefericit! O fată așa dinstinsă și bine crescută ca Elena m'ar disprețui dacă ar ști ce fel de om sunt!«

Când Elena Gavrilovna îl lua de gât și îl încredința de iubirea ei, dânsul nu se simțea de loc fericit.

Gândul acela îi strica tot cheful... Când se întorcea după linia trenului spre casă, își mușca buzele și își zicea: »Sunt un păcătos! Dacă ași fi un om cinstit, i-ași fi istorisit tot! Era datoră și obligația mea, ca înainte de a-i declara dragoste, să-i dau pe față taina mea! N'am făcut însă asta, așa că sunt un șarlatan, un păcătos!«

Părinții Elenei Gavrilovna se involăra la căsătoria ficei lor cu Maxim Kusmici. Le plăcea atletul; se bucura de stîmă tuturor și avea frumoase perspective în cariera lui de funcționar. Elena Gavrilovna nu mai putea de plăcere. Bietul atlet dimpotrivă, nu era de fel fericit. Tot timpul până în ziua nunței îl chinuie același gând, ca atunci când făcuse propunerea.

Il mai chinuia apoi și gândul, că un prieten îi cunoștea așa de bine trecutul, ca buzunarul vestei lui. Maxim se văzu nevoit să-i spuie prietenului acesta tot focul lui.

»Să-mi dai o masă la Ermitagiul!« zise prietenul. »Altfel te dau de gât la toți, și n'ar strica să mă împrumuți și cu douăzeci și cinci de ruble!«

Bietul Kusmici slăbi și se ofili cu totul. Se scofalci; îi se vedeau vinele dela mâni. Gândul acela îl imbolnăvea. Dacă nu i-ar fi fost dragă fata — s'ar fi împușcat de mult.

»Sunt un ticălos, un șarlatan!« își zicea el. Trebuie să mă înțeleg cu dânsa înainte de nuntă! Chiar dacă ar fi ca din asta s'o rupă cu mine!«

Dar nu ajunsese la lămurirea acesteia, înainte de nuntă; îi lipsea curajul. Gândul, că după explicație va trebui să se despărță de iubita lui, îl îngrozia.

Acum era în noaptea nunței. Amândoi tinerii se cununaseră, fuseseră fericți ca după obicei și toți cei de față erau fermecați de fericita și tână pereche. Bietul Maxim Kusmici primise urările, bea, juca, râdea, se simțea însă tare nefericit.

»Ce canalie sunt! Dar am să mă silesc eu însumi ca să-i spuie tot! Ne-am cununat, dar încă nu e prea târziu. Mai putem să ne desfăcem!«

Și îi spuse tot... Când veni clipa dorită și însurățeli fură duși în odaia de culcare, conștiința și cinstea biruiră în el. Palid, tremurând, răsuflând cu greu, pași Maxim Kusmici sfios, către Elena, îi luă mâna și-i zise:

Cruțați și vă încercați norocul fără margini!..

Fiecare loz câștigă necondiționat!.. Câștigurile se plătesc imediat!..

Tragerile și câștigurile sunt chezașuite din partea visteriei statului!..

De 500.000 cor.

va fi câștigul principal, care se va sorții la tragerea din 25 August 1911 a lozurilor dela Banca Hipotecară Ungară!..

VĂ ÎNVITĂM cu toată onoarea a cumpăra cel puțin o bucată două din lozurile acestea de prima bonitate, cari prezintă **necondiționat cel mai bun sistem** de păstrare combinat cu celea mai **extraordinare sanse de câștig** fără de nici un risc și fără a perde un ban măcar!..

Pentru a înlezni ori cui cumpărarea acestor lozuri, le vindem și pe rate lunare și anume de prezent pe: 35 rate de câte 6 cor.

NB. Aceluia, care ne trimite primele 3 rate de odată, îi cvităm a 4-a rată gratuit!..

Deja după achitarea ratei prime participă fiecare cumpărător la joc, iar câștigul este în întregime al lui. **Cu plăcere trimitem oricui prospectul cu explicările necesare.** Binevoii a ne trimite adresa corectă.

6 trageri în fiecare an!..

25 Feb., 25 Apr., 25 Iun., 25 Aug., 25 Oct. și 27 Dec., în decursul cărora se trag la sorți peste 2 și 2 și 1/2 **Milioane cor.** DURATA JOCULUI este încă **cca 48 de ani**, în care restimp se împarte proprietarilor de lozuri suma considerabilă de cca 130 de **MILIOANE** coroame.

ACELAȘ NUMĂR POATE CÎȘTIGA DE MAI MULTE ORI!..

Lista oficioasă de trageri se trimite după fiecare tragere punctual!

Cu ocaziunea aceasta notăm, că câștigul principal dela tragerea ultimă din 26 Iunie a.c. în sumă de cor. 100.000 s-a solvit deja fericitului posesor al lozului **Seria 950. Nr. 9.**

Comandele sunt a se adresa pe cuponul dela mandatul postal către

Ustredna banka u.c. spol.

Budapest, V. Sas utcza 24 sz.

Recomandăm cetitorilor ziarului nostru, Magazinul de haine și Confecțiuni de dame

I. ASCHER

Brașov, Strada Inului Nr. 26.

unde pot cumpăra de superioritate constatată **haine** pentru bărbați, băeți și copii, asemenea și pentru dame și fetițe: **Jachete, Costume de dame, Foi, Halaturi, Bluză, Jupoaie** etc.

Comande cu posta se efectuează complet cu **rambursă.**

Când se comandă, notați lățimea peptului, culoarea stoffii și cam cu ce preț.

1148,7—100

Pentru ce nu convine se dau banii îndărăt.

„GAZETA TRANSILVANIEI“ cu numărul à 10 fileri, se vinde la tutungeria d-lui **Dumitru Pop**, zaraf str. Hirscher Nr. 4 și la **Eremias Nepoții.**

Prafurile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fiecare cutiță este provădută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutatei lor celor mai cebicose la stomac și pânțece, în contra cărceilor și aorelei la stomac, constipațiunii cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bôle femesești a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate **Corône 2**— Falsificațiile se vor urmări ne cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fiecare sticlă este provădute cu marea de scutire și cu plumbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat), alină durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de recéală. —

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 2.—

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metoda cel mai nou, pentru cultivarea ațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucăți cor. —40 b

— Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll. —

Trimiterea principală prin **Farmacistul A. MOLL** Wien, I. Tuchlauben 9 c. și reg. furnisor al curții imperiale.

— Comande din provincia se efectuează șilnic prin rambursă postală — La deposite să se cêră anumit prep aratele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

eposit în Brașov: **Victor Roth**, farmacist.

DOUĂ FETE

(Servitoare) se caută pentru două familii din România (Bacău), cari să știe și fierbe. Să aibă pașport în regulă. Plata după tocmeală. Una poate fi angajată momentan, iar a doua dela 1 August st. v. c. Informațiuni la Redacția ziarului. 1528,1—3.

Apă de cură și răcoritoare de Borsek

regina apelor minerale cu acid carbonic.

Apă de izvor de Előpatak vindecă cu siguranță boalele de stomac, rărunchi, splină, ficat și fiere.

Isvoru Matild din Bodok cea mai curată și mai prețioasă apă acidă.

Apă sărată ue Stoica. Apă de cură specială pentru diabeți.

Deposit principal la firma **Theil L. & E. O.** comercianți de ape minerale. Telefon 364.

Avis.

Se primesc imediat **2 ucenici** la măcelăria d-lui **Vasile Oltean**, măcelar, Brșșov târgul Cailor Nr. 12.

De vânzare

Grădină în apropierea orașului, cu vedere frumoasă, potrivită pentru zidire de vilă, restaurație etc. Informații dă d l Dr. **H. Gust Târgul** poamelor Nr. 19.